

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 208/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ydinvoimaosaamisen vienninedistämistä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Atte Harjanne /vihr. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 208/2025 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä edistääkseen suomalaisen ydinvoimaosaamisen vientiä ja ydinvoiman vastuullista käyttöä maailmalla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitus edistää suomalaisen ydinvoimaosaamisen kansainvälistämistä ja ydinvoiman vastuullista käyttöä maailmalla monin tavoin ja tulee tekemään niin jatkossakin. Suomella on huippuosaimista liittyen muun muassa ydinlaitosten käyttöön, ydinkaukolämpöön sekä käytetyn ydinpolttolaineen loppusijoitukseen liittyen.

Hallitus panostaa vahvasti ydinvoimaosaamisemme kansainväliseen näkyvyyteen. Hallitus on ministeritasolla esitellyt osaamistamme korkeantason päättäjille vierailuilla eri kohdemaissa sekä kansainvälisille vieraille Suomessa. Suomi järjestää Ruotsin kanssa ydinenergia-alan kansainvälisen korkeantason Nuclear Investment Summit -kokouksen lokakuussa 2025 Tukholmassa. Ympäristö- ja ilmastoministeri on Ruotsin energia-asioista vastaavan ministerin kanssa kutsunut tilaisuuteen alan johtavia toimijoita.

Hallitus toimii aktiivisesti myös esimerkiksi EU:n, IAEA:n, ja OECD:n piirissä, jotta suomalainen vastuullinen ja korkeatasoinen osaaminen huomataan ja tunnustetaan globaalisti. Tähän liittyy muun muassa aktiivinen osallistuminen ja osaamisen esittely ministerikokouksissa ja muissa tilaisuuksissa. Kansainvälisiä toimijoita kutsutaan myös Suomeen tutustumaan osaamiseemme.

Liiketoiminnan kansainvälistämiseen liittyvää työtä tehdään useissa eri valtionhallinnon organisaatioissa, joista keskeisimpiä ovat ulkoministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö ja Business Finland. Lisäksi Finnvera ja ELY-keskukset edistävät yritysten vientikauppaa omilla työkaluillaan.

Ulkoministeriön ja suurlähetystöjen rooli markkinoiden avaajina ja poliittisen tuen tarjoajana ovat erittäin oleellisia erityisesti maissa, joissa ydinvoiman vastuulliseen käyttöön liittyy tulevaisuuden mahdollisuuksia ja tarpeita. Tätä työtä vahvistaa jatkossa myös Team Finland - ulkomaanverkosto, jonka osalta hallitus on linjannut Business Finlandin ulkomaanverkoston siirrettäväksi osaksi ulkoministeriön toimintaa vuoden 2026 alusta. Ulkomaanverkoston toiminta perustuu vahvasti strategiaan valintoihin sekä kysyntä- ja -tarvelähtöisyyteen, joten ydinenergiaan liittyvää toimintaa tehdään eniten siellä, missä alan tarpeet ovat merkittävimmät.

Ydinenergia-alan viranomaisista työ- ja elinkeinoministeriö, Säteilyturvakeskus ja valtionyhtiö STUK International Oy tekevät aktiivista yhteistyötä vastinpariensä kanssa vastuullisen ja rauhanomaisen ydinenergiankäytön turvalliseksi toteuttamiseksi. Kansainvälinen viranomaisyhteistyö sisältää myös virallisempia muotoja, esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriö on allekirjoittanut yhteisymmärryspöytäkirjat (MOU) muun muassa Yhdysvaltojen ja Iso-Britannian energia-asioista vastaavien ministeriöiden kanssa. Ydinenergia-ala on erittäin säännelty toimiala ja siksi viranomaisten tekemä kansainvälinen yhteistyö voidaan nähdä myös kaupan ja kaupallisen yhteistyön edistäjänä.

Kansainvälisen liiketoiminnan käytännön tekijöitä ovat lopulta suomalaiset yritykset, joiden on tärkeää verkostoitua kansainvälisesti ja osallistua alan messuille, konferensseihin ja yhteistyöhankkeisiin. Suomessa on myös järjestetty korkeatasoisia alan kansainvälisiä konferensseja, joihin hallituksen edustajat ovat osallistuneet korkealla tasolla.

Tätä työtä fasilitoivat erinomaisesti esimerkiksi toimialajärjestö Finnuclear sekä alan yritykset. Hallitus painottaa sujuvan yhteistyön tärkeyttä yksityisen ja julkisen sektorin välillä ydinenergiaosaamisen kansainvälistämistoimenpiteitä toteutettaessa.

Ydinvoima-alan vienti ei rajoitu pelkästään teknologian myyntiin, vaan siihen liittyy myös asiantuntijapalveluiden, koulutuksen ja konsultoinnin vienti. Suomalaiset tutkimuslaitokset ja korkeakoulut voivat tarjota koulutusohjelmia, tutkimuspalveluja ja osaamisen siirtoa, mikä vahvistaa Suomen asemaa luotettavana ja vastuullisena kumppanina. Hallitus on panostanut merkittävästi ydinenergia-alan tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistämiseen tällä hallituskaudella.

Ydinenergiaosaamisen kunnianhimoisen kansainvälistämisen mahdollistamiseksi ja ydinenergian vastuullisen käytön edistämiseksi maailmalla eduskunnan on osoitettava toimintaan riittävät resurssit. Lisäksi jatkossakin tarvitaan läheistä yhteistyötä hallituksen ja elinkeinoelämän kesken, jotta toimet ovat vaikuttavia.

Helsingissä 3.7.2025

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala

VN/19327/2025-YM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Multala Sari 91346204R

2025-07-03